

Република Србија
АП Војводина
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО
Пастерова 2, 26000 Панчево

Наш знак: 01-338/13-2018

Датум: 01.10.2018.

Ваш знак: XI-13-404-107/2018

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА ПАНЧЕВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ТРГ КРАЉА ПЕТРА I 2-4
26000 ПАНЧЕВО

Предмет: Завршни извештај о резултатима испитивања

Поштовани,

У прилогу Вам достављамо Завршни извештај о резултатима испитивања квалитета површинских вода на територији Града Панчева за свих шест кампања које су узорковане у току 2018.године.

Срдачан поздрав,

ДИРЕКТОР

Прим. Др Љиљана Лазић

**ЦЕНТАР ЗА ХИГИЈЕНУ И ХУМАНУ ЕКОЛОГИЈУ
ОДЕЉЕЊЕ ХИГИЈЕНЕ**

ИЗВЕШТАЈ

**О ИСПИТИВАЊУ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА
ТАМИШ, ДУНАВ, ПОЊАВИЦА И ЈЕЗЕРО У КАЧАРЕВУ**

ЗА СЕЗОНУ КУПАЊА 2018. ГОДИНЕ

Број: 01-338/13-2018

Датум: 01.10.2018

УВОД

Површинске и подземне воде су обновљиви ресурси са ограниченом способношћу опоравка од негативних утицаја активности људи по њихову количину и квалитет. Свако непоштовање ових ограничења може за последицу имати штетна дејства, како краткорочна тако и дугорочна, по здравље и добробит оних који се ослањају на ове ресурсе и на њихов квалитет. На основу наведеног, јасно је да је одрживо управљање хидролошким циклусом један од кључних елемената како за испуњавање потреба људи тако и за заштиту животне средине.

Прихватајући као чињеницу све користи по здравље и добробит људи који потичу од здраве и чисте воде и уравнотежене водене средине која ваљано функционише мониторинг (праћење здравствене исправности) воде за купање, као и редовно информисање јавности о резултатима испитивања су начини заштите здравља становништва.

Под праћењем здравствене исправности воде за купање која је део водног тела површинске воде, на којој се очекује велики број купача, а која није решењем санитарне инспекције под трајном забраном купања подразумева се њено узорковање, лабораторијско испитивање (физичко-хемијско, микробиолошко и биолошко), као и оцена њене здравствене исправности током трајања сезоне купања.

У мају 2013. године Институт за јавно здравље Србије "Др Милан Јовановић-Батут" издао је Стручно методолошко упутство за праћење здравствене исправности површинских вода које се користе за рекреацију у Републици Србији.

Препоручени микробиолошки параметри који се прате у водама за купање су: фекалне колиформне бактерије, укупне колиформне бактерије, цревне ентерококе и број аеробних хетеротрофа (одређивање броја културабилних микроорганизама).

Препоручени физичко-хемијски параметри који се прате у водама за купање су: рН, растворени кисеоник (% засићења), ВРК₅, НРК, амонијум јон, нитрати, ортофосфати, укупни фосфор, електропроводљивост, метали и органске супстанце (према индикацијама и у зависности од процене извора загађења) који могу утицати на воду за купање и здравље купача.

Граничне вредности за наведене параметре прописане су Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 50/12) за класу I, II и III и осталом релевантном регулативом која се односи на површинске воде.

Препоручени биолошки параметри који се прате у водама за купање су: хлорофил-а, број ћелија (абунданца) фитопланктона и % удео цијанобактерија, чије су граничне вредности прописане Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл. гласник РС", бр. 74/2011) за класе I-II, II-III и III-IV.

Такође, према наведеном Стручно-методолошком упутству у погледу динамике испитивања за микробиолошке и физичко-хемијске параметре препоручује се испитивање непосредно пред сезону купања и на сваких 15 дана до њеног завршетка. Испитивање за биолошке параметре препоручује се најмање 2 пута у току сезоне купања и то пред њен почетак и у августу месецу.

Мониторинг воде за купање се интензивира у случајевима када је дошло до приметног замућења воде удруженог са видљивим отпадним материјама, помора водених животиња и животиња у околини (нпр. када се користи та површинска вода за напајање стоке), као и појаве обољења и поремећаја здравља људи које се могу довести у везу са коришћењем те површинске воде. Узорци воде за купање не узимају се за време јаке кише или јаког ветра, већ се надокнађују одмах по престанку наведених појава.

У току сезоне купања препоручује се да се редовно обавештава јавност о здравственој исправности воде за купање, а посебно у случајевима када је дошло до загађења воде које може угрозити здравље купача или проглашавања забране купања од стране санитарног инспектора. Обавештавање се врши путем средстава јавног информисања.

Испитивање квалитета површинских вода које се користе за купање и рекреацију становништва на територији града Панчева у 2018. години вршено је по захтеву и за рачун Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева, на основу Уговора о вршењу услуге испитивања квалитета површинских вода – Тамиш, Дунав, Поњавица и језеро у Качареву, Бр.ХІ-13-404-107/ 2018. године

Дефинисана је динамика испитивања квалитета површинских вода на подручју града Панчева кроз шест кампања у равномерним временским размацама у зависности од метеоролошких услова, а према договору са представницима Градске управе града Панчева.

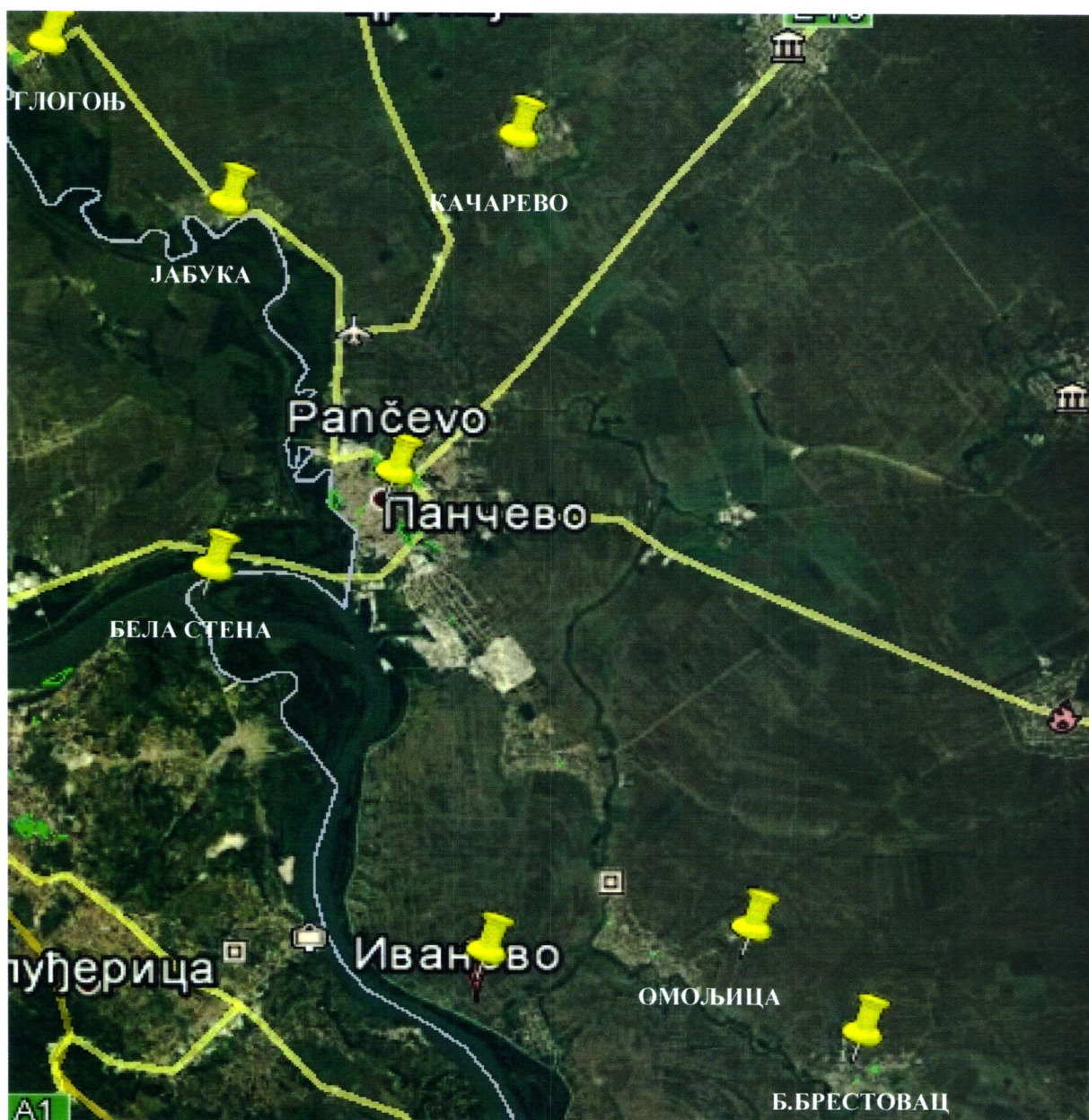
Обим микробиолошких анализа укључује следеће параметре: фекалне колиформне бактерије, укупне колиформне бактерије, цревне ентерококе и број аеробних хетеротрофа (метода Кохл).

Обим физичко-хемијских анализа састоји се у следећем: рН, суспендоване материје, растворени кисеоник, засићеност кисеоником, ВРК₅, НРК (бихроматна метода), НРК (перманганатна метода), нитрати, нитрити, амонијум јон, хлориди, укупна минерализација, електропроводљивост на 20°C, гвожђе, цинк, олово, кадмијум, жива и никл.

Уговором су дефинисана места узорковања (купалишта) за испитивање квалитета површинских вода:

1. Река Тамиш – купалиште у Панчеву
2. Река Тамиш – купалиште у Глогоњу
3. Река Тамиш – купалиште у Јабуци
4. Река Дунав – купалиште Бела Стена лево од шпица
5. Река Дунав – купалиште Бела Стена десно од шпица
6. Поњавица – купалиште у Омољци
7. Поњавица – купалиште у Банатском Брестовцу
8. Купалиште у Иванову
9. Језеро у Качареву

Слика 1. Места узорковања (купалишта)

СЕРТИФИКАТИ И ОВЛАШЋЕЊА

Сертификатом о акредитацији (акредитациони број 01-229) потврђено је да Завод за јавно здравље Панчево задовољава захтеве стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2006 те је компетентан за обављање послова узорковања и испитивања који су специфицирани у Решењу о утврђивању обима акредитације.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије је издало овлашћење под бројем 325-00-429/2016-07 од 11.04.2016. године којим је овластио Завод за јавно здравље Панчево за узорковање и микробиолошка и физичко-хемијска испитивања површинских, отпадних и подземних вода.

МЕТОДОЛОГИЈА

- Закон о заштити становништва од заразних болести ("Сл.гласник РС" 15/2016),
- Закон о здравственој заштити ("Сл.гласник РС" 107/2005)
- Закон о водама ("Сл.гласник РС" 30/2010, 93/2012 и 101/2016)
- Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012),
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 24/2014),
- Правилник о условима које морају да испуњавају предузећа и друга правна лица која врше одређену врсту испитивања квалитета површинских и подземних вода, као и испитивање квалитета отпадних вода ("Сл.гласник РС" 41/94 и 47/94),
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл.гласник РС" 74/2011),
- SRPS ISO 5667-1 Квалитет воде - Узимање узорака Део 1: Смернице за израду програма узимања узорака и поступке узимања узорака,
- SRPS ISO 5667-3 Квалитет воде - Узимање узорака Део 3: Смернице за заштиту и руковање узорцима воде,
- SRPS ISO 5667-4 Квалитет воде - Узимање узорака Део 4: Смернице за узимање узорака из природних и вештачких језера,
- SRPS ISO 5667-6 Квалитет воде - Узимање узорака Део 6: Смернице за узимање узорака река и потока.

Граничне вредности загађујућих материја које су показатељи општих параметара, кисеоничног режима, нутријентних супстанци, салинитета, метала, органских супстанци и микробиолошких параметара у површинским водама, за појединачне класе површинских вода утврђене прописом којим се одређују параметри еколошког и хемијског статуса за површинске воде дефинисане су Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) и на основу тога одређују се границе између класа еколошког статуса и класа еколошког потенцијала на следећи начин:

Класа I: Одговара одличном еколошком статусу. Површинске воде које припадају овој класи обезбеђују на основу граничних вредности елемената квалитета услове за функционисање екосистема, живот и заштиту риба (салмонида и ципринида) и могу се користити у следеће сврхе: снабдевање водом за пиће уз предходни третман филтрацијом и дезинфекцијом, купање и рекреацију, наводњавање, индустријску употребу (процесне и расхладне воде).

Класа II: Одговара добром еколошком статусу. Површинске воде које припадају овој класи обезбеђују на основу граничних вредности елемената квалитета услове за функционисање екосистема, живот и заштиту риба (ципринида) и могу се користити у исте сврхе и под истим условима као и површинске воде које припадају класи I.

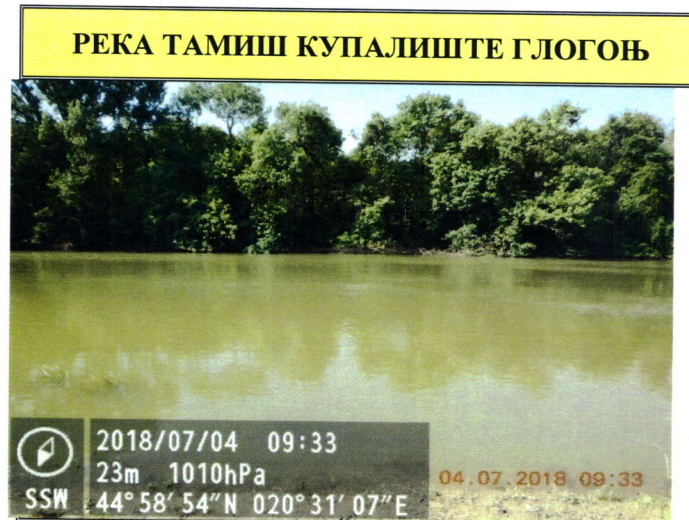
Класа III: Опис класе одговара умереном еколошком статусу. Површинске воде које припадају овој класи обезбеђују на основу граничних вредности елемената квалитета услове за живот и заштиту ципринида и могу се користити у следеће сврхе: снабдевање водом за пиће уз предходни третман коагулацијом, флокулацијом, филтрацијом и дезинфекцијом, купање и рекреацију, наводњавање, индустријску употребу (процесне и расхладне воде).

Класа IV: Одговара слабом еколошком статусу. Површинске воде које припадају овој класи на основу граничних вредности елемената квалитета могу се користити у следеће сврхе: снабдевање водом за пиће уз примену комбинације предходно наведених третмана и унапређених метода третмана, наводњавање, индустријску употребу (процесне и расхладне воде).

Класа V: Одговара лошем еколошком статусу. Површинске воде које припадају овој класи не могу се користити ни у једну сврху.

РЕКА ТАМИШ (I КАМПАЊА)

Слика 2. Купалишта на Тамишу (Панчево, Јабука и Глогоњ)

Табела 1. Резултати испитивања на реци Тамиш – купалиште у Панчеву

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ТАМИШ КУПАЛИШТЕ ПАНЧЕВО										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,22	7,68	7,79	7,77	7,83	7,84	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	8,6	3,6	2,0	14,4	8,4	2,6	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	7,7	5,7	6,4	7,5	6,6	8,2	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	87,2	71,6	77,8	92,9	79	94,5	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	<3	5,5	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	45,7	<30	<30	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	3,2	4,5	2,7	2,4	2,2	3,4	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,7	0,8	0,7	0,6	0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,007	0,009	0,009	0,005	0,005	0,006	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,09	0,10	0,08	<0,06	0,09	0,11	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	16,5	19,0	11,1	16,8	26,4	34,4	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	194	208	164	41	240	241	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	115	143	94,1	108	148	342	-	-	-	-	-
Електроповодљивост на 20° (µS/cm)	258	280	206	251	296	361	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (µg/l)	870	469	570	42,5	138	<40	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (µg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (µg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (µg/l)	0,56	0,28	0,55	0,56	0,47	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	500	500	2100	2400	3800	210	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	380	150	1200	2400	2400	150	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	880	88	420	2400	22	210	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	4545	4455	6909	627	1545	645	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	Enterob.sp.	Citrob.sp., E. Coli	E. coli, Enterob.sp.	E. coli, Enterob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	Enterob.sp., Citrob.sp., E. coli					

Табела 2. Резултати испитивања на реци Тамиш – купалиште у Јабуци

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ТАМИШ										
	КУПАЛИШТЕ ЈАБУКА										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,22	7,51	7,80	7,56	7,82	7,64	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	7,9	4,3	6,4	22	52,9	19,8	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	7,0	4,8	6,6	6,8	6,9	6,4	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	80,6	60,3	78,7	84,2	84	73,7	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	<3	<3	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	<30	<30	<30	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	3,4	3,1	2,8	4	1,9	2,0	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,7	0,8	0,6	0,6	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,007	0,007	0,010	0,005	0,006	0,008	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,09	0,09	0,11	0,1	0,06	0,15	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	16,6	18,3	11,1	15,2	32,0	36,8	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	204	195	171	199	282	254	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	115	136	88,3	111	121	299	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (μS/cm)	258	328	220	2800	284	428	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (μg/l)	870	449	960	475	322	76,8	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (μg/l)	<2	<	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (μg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (μg/l)	0,56	0,24	0,55	0,59	0,47	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	380	3800	2400	2400	2400	2100	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	150	3800	44	76	76	120	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	88	3800	120	120	380	150	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	1436	5273	1604	582	627	427	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	Enterob.sp.	Citrob.sp., E.Coli	E. coli, Enterob.sp. Citrob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	Enterob.sp., Citrob.sp.					

Табела 3. Резултати испитивања на реци Тамиш – купалиште у Глогоњу

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ТАМИШ										
	КУПАЛИШТЕ ГЛОГОЊ										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	7,89	7,66	7,73	7,67	7,72	7,73	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	5,0	2,5	56,6	12,9	36,8	23,0	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	7,1	5,9	6,8	6,9	7,1	6,6	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	81,8	74,1	81,1	85,5	85	76,0	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	<3	5,9	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	53,3	<30	<30	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	3,5	3,3	3,0	1,9	1,9	2,4	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,7	0,9	0,6	0,7	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,007	0,007	0,010	0,005	0,007	0,006	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,10	0,09	0,11	0,1	0,06	0,12	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	14,6	18,3	11,8	15,9	32,7	26,8	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	193	203	174	200	232	258	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	115	148	91,2	114	131	399	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (μS/cm)	248	277	218	263	282	365	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (μg/l)	710	431	700	506	368	108	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (μg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (μg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	5,05	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,05	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (μg/l)	0,29	0,50	0,48	<0,1	36,8	0,30	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	150	500	50	120	2400	76	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	88	500	22	50	88	44	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	22	500	44	150	210	150	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	2400	1180	87	373	227	345	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	Enterob.sp.	Citrob.sp., E.Coli	Enterob.sp. Citrob.sp.	E. coli Enterob.sp.	E. coli, Citrob.sp., Klebsiella sp.	E. coli					

У току сезоне купања 2018.године узорковано је 18 узорака реке Тамиш, купалишта у Панчеву, Јабуци и Глогоњу. Утврђено је да према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) 6 узорака (33.33) не задовољавају критеријуме до III класе у погледу физичко-хемијске исправности (Табела 1-3).

Параметри чије су вредности изнад МДК су: НРК (бихроматна метода), растворени кисеоник, суспендоване материје и електропроводљивост.

Од 18 анализираних узорака у погледу микробиолошких параметара сви узорци воде су испуњавали критеријуме до III класе дефинисане наведеном Уредбом.

На основу стручног разматрања донет је закључак да параметри који су изнад МДК вредности на купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.

РЕКА ДУНАВ

Слика 3а. Купалиште на Дунаву, Бела Стена (Лево од Шпица)

Слика 3б. Купалиште на Дунаву, Бела Стена (Десно од Шпица)

Табела 4. Резултати испитивања на реци Дунав – купалиште Бела Стена Лево од Шпица

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ДУНАВ КУПАЛИШТЕ БЕЛА СТЕНА ЛЕВО ОД ШПИЦА										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,46	8,30	8,02	7,88	7,84	7,89	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	42,6	8,7	29,1	5,8	30	44,4	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	8,5	7,9	6,5	8,0	6,1	7,9	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	96,3	99,2	79,1	99,1	73	91,0	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	<3	<3	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	<30	<30	<30	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	3,0	2,7	2,4	2,7	1,7	2,2	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	1,0	0,8	0,8	0,6	0,3	0,5	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,012	0,008	0,014	0,009	0,009	0,011	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,07	0,006	0,06	<0,06	0,07	0,08	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	20,8	17,6	20,4	20,8	26,4	19,5	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	263	213	238	107	304	237	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	183	199	174	202	185	228	-	-	-	-	-
Електроповодљивост на 20° (µS/cm)	334	328	351	364	366	347	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (µg/l)	1100	190	210	10,3	55,9	<40	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (µg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (µg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (µg/l)	0,84	0,32	0,64	0,71	0,53	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	3800	3800	3800	24000	24000	24000	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	3800	1500	3800	24000	24000	24000	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	380	150	500	150	1500	2400	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	4909	6273	5636	8818	25909	9454	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Конечна идентификација бактерија	E.coli, Enterob.sp.	Citrob. sp.	E.coli	E. coli	E. coli, Citrob.sp.	E. coli, Citrob.sp.					

Табела 5. Резултати испитивања на реци Дунав – купалиште Бела Стена Десно од Шпица

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ДУНАВ КУПАЛИШТЕ БЕЛА СТЕНА ДЕСНО ОД ШПИЦА										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,76	8,27	7,79	7,83	7,80	7,90	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	52,7	3,5	11,9	8,6	26,2	7,6	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	8,7	7,8	6,4	7,1	7,2	7,5	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	98,5	98,0	77,8	87,9	86	86,4	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	<3	<3	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	86,4	<30	<30	<30	<30	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	3,9	3,2	2,3	1,8	1,8	2,6	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	1,0	0,9	0,8	0,6	0,2	0,6	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,010	0,008	0,013	0,008	0,009	0,009	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	<0,06	0,06	0,08	<0,06	0,06	<0,06	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	20,5	17,9	19,4	20,8	26,4	19,5	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	258	218	244	155	245	234	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	174	213	207	188	178	470	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (µS/cm)	337	328	375	348	370	348	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (µg/l)	1100	358	120	18,7	91,9	54,1	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (µg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (µg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (µg/l)	0,63	0,45	0,55	0,57	0,37	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	3800	24000	2100	24000	24000	24000	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	3800	3800	1200	24000	24000	24000	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	2400	2400	420	2400	2400	210	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	4454	7455	6909	12182	27636	2682	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Конечна идентификација бактерија	E.coli	Citrob. sp.	E. coli, Enterob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	Citrob.sp.					

У току сезоне купања 2018.године узорковано је 12 узорака реке Дунав, купалишта Бела Стена – Лево и Десно од Шпица. Утврђено је да према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) 4 узорка (33.33%) не задовољава критеријуме до III класе у погледу физичко-хемијске исправности. (Табела 4 и 5).

Параметри чије су вредности изнад МДК су: суспендоване материје, гвожђе, рН и НРК(бихроматна метода) .

Код 6 (50,0%) анализираних узорака је утврђено одступање погледу микробиолошких параметара по критеријуму до III класе дефинисане наведеном Уредбом због повећаног броја фекалних колиформних бактерија.

На основу стручног разматрања донет је закључак да физичко-хемијски параметри који су изнад МДК вредности на купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.

Површинске воде у чијим узорцима је утврђено одступање у огледу микробиолошких карактеристика и представљају ризик по здравље људи **НЕ МОГУ СЕ КОРИСТИТИ ЗА КУПАЊЕ И РЕКРЕАЦИЈУ**

ПОЊАВИЦА

Слика 4а. Купалиште на Поњавици (Омољица)

Слика 4б. Купалиште на Поњавици (Банатски Брестовац)

Табела 6. Резултати испитивања на реци Поњавица – купалиште у Омољци

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ПОЊАВИЦА										
	КУПАЛИШТЕ ОМОЉИЦА										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,84	8,95	9,10	9,23	8,87	9,00	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	12,5	20,4	10,0	12,5	43,8	41,0	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	14,0	6,3	10,8	9,9	9,1	9,3	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	161,2	77,6	134	118	108	107	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	8,4	7,1	6,6	17,1	8,9	12,9	-	-	7	25	>25
НРК – бихроматна метода (mgO ₂ /l)	40,3	<30	57,1	42,2	83,3	133	10	15	30	125	>125
НРК – перманганатна метода (mgO ₂ /l)	8,1	11,1	12,6	9,8	13,5	20,0	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	<0,08	0,3	0,2	0,2	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,003	0,003	0,004	0,002	0,004	0,018	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,14	0,13	0,16	0,34	0,36	0,23	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	35,1	42,4	42,2	45,0	33,4	41,7	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	295	552	611	746	746	742	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	242	449	420	433	439	519	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (μS/cm)	532	855	840	875	883	887	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (μg/l)	260	269	280	460	540	543	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (μg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (μg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (μg/l)	0,30	0,1	0,83	0,4	<0,1	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	1500	500	210	88	380	3800	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	500	420	50	22	380	3800	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	120	880	500	88	380	3800	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	3818	6091	5000	2173	782	1700	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Конечна идентификација бактерија	E. Coli	Citrob. sp.	Citrob.sp.	Citrob.sp.	E. coli, Citrob.sp.	Enterob.sp., Citrob.sp.					

Табела 7. Резултати испитивања на реци Поњавица – купалиште у Банатском Брестовцу

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	РЕКА ПОЊАВИЦА										
	КУПАЛИШТЕ БАНАТСКИ БРЕСТОВАЦ										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,85	9,20	9,35	9,27	9,06	9,22	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	61,1	28	10,2	98,9	41,2	85,0	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	10,2	13,9	10,5	8,4	8,0	9,7	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	115,2	171,1	130	100	95	112	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	7,9	8,6	11,9	14,3	13,6	17,1	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	88,3	<30	53,3	61,4	76,0	99,5	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	11,0	11,7	7,1	10,6	15,2	25,8	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,2	0,2	0,4	0,1	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,004	0,003	0,004	0,003	0,003	0,003	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,16	0,11	0,17	0,32	0,19	0,27	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	43,0	44,6	41,5	46,3	46,9	49,7	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	527	637	714	724	790	786	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	399	442	399	428	476	570	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (μS/cm)	845	856	845	879	912	907	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (μg/l)	240	229	270	395	454	339	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (μg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (μg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (μg/l)	1,04	0,20	0,15	0,40	<0,1	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	2400	380	210	88	22	2400	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	420	380	76	22	<20	2400	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	22	880	500	22	22	2400	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	2818	4909	4364	1736	909	1527	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	E. Coli, Enterob.sp.	E. Coli	E. coli Citrob.sp.	Citrob.sp.	Klebs.sp.	Enterob.sp. Citrob. sp.					

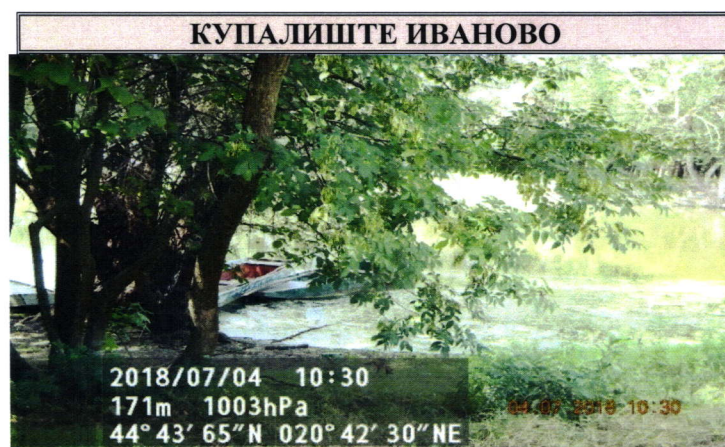
У току сезоне купања 2018.године узорковано је 12 узорака Поњавице, купалишта у Омољници и Банатском Брестовцу. Утврђено је да према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) 12 узорака (100.00%) не задовољавају критеријуме до III класе у погледу физичко-хемијске исправности (Табела 6 и 7).

Параметри чије су вредности изнад МДК су: рН, суспендоване материје, ВРК₅, НРК (бихроматна метода) и НРК– перманганатна метода.

У погледу микробиолошких параметара сви узорци воде су испуњавали критеријуме до III класе дефинисане наведеном Уредбом.

На основу стручног разматрања донет је закључак да физичко-хемијски параметри који су изнад МДК вредности на купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.

КУПАЛИШТЕ У ИВАНОВУ

Слика 5. Купалиште Иваново

У току сезоне купања 2018.године узорковано је 6 узорака воде купалишта у Иванову. Утврђено је да према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) 6 узорака (100,0%) не задовољавају критеријуме до III класе у погледу физичко-хемијске исправности (Табела 8).

Параметри чије су вредности изнад МДК су: рН, ВРК₅, НРК-бихроматна метода и НРК-перманганатна метода.

Код 2 (33.33%) анализирана узорка је утврђено одступање погледу микробиолошких параметара по критеријуму до III класе дефинисане наведеном Уредбом због повећаног броја фекалних колиформних бактерија и присуства цревних ентерокока.

На основу стручног разматрања донет је закључак да физичко-хемијски параметри који су изнад МДК вредности на купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.

Површинске воде у чијим узорцима је утврђено одступање у огледу микробиолошких карактеристика и представљају ризик по здравље људи НЕ МОГУ СЕ КОРИСТИТИ ЗА КУПАЊЕ И РЕКРЕАЦИЈУ

Табела 8. Резултати испитивања на купалишту у Иванову

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	КУПАЛИШТЕ ИВАНОВО										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,67	8,78	8,66	8,67	7,74	8,20	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	15,1	10,4	21,2	59,2	29,4	14,8	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	14,4	72	5,2	8,0	2,9	5,9	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	163	88,7	64,7	95,5	34,6	67,9	-	-	-	-	-
БРК ₅ (mgO ₂ /l)	8,1	4,2	<3	18,7	13,1	6,1	-	-	7	25	>25
НРК– бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	43,8	51,8	45,6	<30	10	15	30	125	>125
НРК– перманганатна метода (mgO ₂ /l)	7,5	8,7	6,6	9,6	11,7	7,0	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,1	0,1	0,1	<0,1	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,003	0,002	0,009	0,003	0,010	0,010	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	0,16	0,12	0,14	0,31	0,17	0,18	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	34,4	39,8	38,0	42,2	40,7	34,1	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	348	371	442	447	455	340	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	240	299	248	234	228	342	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (µS/cm)	528	618	598	592	633	468	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (µg/l)	170	228	170	127	591	164	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (µg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (µg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (µg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (µg/l)	0,69	0,1	0,52	0,52	0,34	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	420	210	88	120	24000	1500	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	150	120	<20	<20	24000	380	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	6636	2400	500	50	3800	1145	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	420	4545	5545	2500	4636	1500	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	E. Coli	Citrob. sp., E. Coli	Citrob.sp.	Citrob. sp.	E. coli	Enterob.sp., Citrob.sp.					

ЈЕЗЕРО У КАЧАРЕВУ

Слика 6. Језеро у Качареву

У току сезоне купања 2018.године узорковано је 6 узорака воде језера у Качареву. Утврђено је да према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012) 1 узорак (16.66%) не задовољава критеријуме до III класе у погледу физичко-хемијске исправности (Табела 8).

Параметар чије су вредности изнад МДК су суспендоване материје (Табела 9).

У погледу микробиолошких параметара сви узорци воде су испуњавали критеријуме до III класе дефинисане наведеном Уредбом.

На основу стручног разматрања донет је закључак да физичко-хемијски параметри који су изнад МДК вредности на купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.

Табела 9. Резултати испитивања на језеру у Качареву

ПОКАЗАТЕЉ	НАЗИВ УЗОРКА						КЛАСЕ				
	ЈЕЗЕРО У КАЧАРЕВУ										
	04.07.	18.07.	01.08.	15.08.	29.08.	10.09.	I	II	III	IV	V
РЕЗУЛТАТИ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ ИСПИТИВАЊА											
pH	8,00	8,14	8,18	8,20	8,03	8,08	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5	<6,5 ili >8,5
Суспендоване материје (mg/l)	2,2	4,3	2,8	45,8	13	20,0	25	25	-	-	-
Растворени кисеоник (mgO ₂ /l)	9,3	102	10,2	15,2	10,7	9,9	-	-	5	4	<4
Засићеност кисеоником (%)	107,1	128,1	124	188	130	113	-	-	-	-	-
ВРК ₅ (mgO ₂ /l)	<3	<3	3,9	<3	<3	<3	-	-	7	25	>25
НРК – бихроматна метода (mgO ₂ /l)	<30	<30	<30	<30	<30	30	10	15	30	125	>125
НРК – перманганатна метода (mgO ₂ /l)	1,7	2,5	1,7	1,9	1,8	1,2	5	10	20	50	>50
Нитрати (mgN/l)	0,08	0,08	0,1	<0,1	<0,1	<0,1	-	-	6	15	>15
Нитрити (mgN/l)	0,002	0,003	0,003	<0,002	0,002	<0,002	0,01	0,03	0,12	0,30	>0,30
Амонијум јон (mgN/l)	<0,06	<0,06	<0,06	0,07	<0,06	0,06	-	-	0,6	1,5	>1,5
Хлориди (mg/l)	25,6	25,3	20,4	0,07	32,7	16,7	50	-	150	250	>250
Укупна минерализација (mg/l)	434	412	397	22,1	390	382	<1.000	1.000	1.300	1.500	>1.500
Укупна тврдоћа (mgCaCO ₃ /l)	364	327	278	265	271	410	-	-	-	-	-
Електропроводљивост на 20° (μS/cm)	664	623	568	529	559	547	<1.000	1.000	1.500	3.000	>3.000
Гвожђе – укупно (μg/l)	120	71	160	120	117	<40	200	500	1.000	2.000	>2.000
Олово (μg/l)	<2	<2	<2	<2	<2	<2	-	-	-	-	-
Цинк (μg/l)	<4	<4	<4	<4	<4	<4	300	100	2.000	5.000	>5.000
Кадмијум (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	-	-	-	-	-
Жива (μg/l)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<1	1	20	50	>50
Никл (μg/l)	<0,1	<0,1	0,67	<0,1	<0,1	<0,1	-	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКИХ ИСПИТИВАЊА											
Укупне колиформне бактерије	380	50	44	3800	3800	<20	500	10.000	100.000	1.000.000	>1.000.000
Фекалне колиформне бактерије	22	50	44	3800	22	<20	100	1.000	10.000	100.000	>100.000
Цревне ентерококе	<20	50	22	200	<20	<20	200	400	4.000	40.000	>40.000
Број аеробних хетеротофа (Кохл)	6636	4636	1236	9818	1473	354	500	10.000	100.000	750.000	>750.000
Коначна идентификација бактерија	Enterob.sp.	E. Coli	Citrob. sp.	E. coli	Klebs. sp., Citrob. sp.	/					

ЗАКЉУЧАК

На основу резултата лабораторијских анализа, санитарно-хигијенског надзора и упоређивањем средњих вредности параметара са најчесталијим одступањем од прописаних норми Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" 50/2012), као и Правилника о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл.гласник РС" 74/2011) у току сезоне купања 2018. године може се закључити следеће:

1. Контролом санитарно-хигијенских услова утврђено је да на купалиштима током 2018.године нису заступљени неопходни инфраструктурни објекти (хигијенски исправна вода за пиће, тоалети, тушеви, канте за одлагање отпада, одговарајући прилаз плажи, спасилачке службе. Најбоље стање је на језеру у Качареву и плажи на реци Тамиш у Панчеву.
2. У току 2018. године на свим контролисаним купалиштима на подручју Града Панчева нису детектоване повишене концентрације тешких метала (олово, никл, кадмијум, цинк и жива).
3. **Река Тамиш:** у узорцима воде током сезоне купања 2018. године поједини параметри који су изнад МДК вредности у односу на критеријуме за класу I, II и III наведене Уредбе купалиштима не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.
4. **Река Дунав:** током сезоне купања у 2018.години половина узорак воде, по три са леве и десне стране од шпица у погледу микробиолошке исправности нису испуњавала критеријуме за класу I, II и III те нису могли да се користе у сврху купања и рекреације.
5. **Поњавица:** Током 2018. године један анализирани узорак није задовољавао критеријуме до III класе у погледу микробиолошких параметара дефинисаних Уредбом, те је постојао ризик по здравље људи и површинска вода у том периоду није се могла користити у сврху купања и рекреације. Проценат неисправности у погледу физичко-хемијских параметара је остао висок као и током претходних година, али параметри чије су концентрације изнад МДК не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.
6. **Иваново:** током сезоне купања у 2018.години половина узорак воде, два узорка у погледу микробиолошке исправности нису испуњавала критеријуме за класу I, II и III те нису могли да се користе у сврху купања и рекреације.
7. **Језеро у Качареву:** током целе сезоне купања 2018. године квалитет воде је испуњавао критеријуме прописане за воде које се користе у сврху купања и рекреације осим један узорак (суспендоване материје) у односу на критеријуме за класу I, II и III наведене Уредбе купалиштима али овај параметар не могу утицати на здравље људи те се ова вода може користити за купање и рекреацију.
8. У периоду контроле квалитета површинских вода на подручју Града Панчева током 2018. године јавност је редовно информисана о резултатима испитивања, уз препоруке становништву у циљу очувања здравља људи.

ПРЕДЛОГ МЕРА

1. У циљу превенције угрожавања здравље људи и у наредном периоду наставити прећење квалитета вода јавних купалишта, односно површинских вода намењених купању и рекреацији грађана на подручју Града Панчева.
2. Непосредно пред сезону купања – 15 дана, започети праћење квалитета вода јавних купалишта у погледу микробиолошких и физичко-хемијских параметара.
3. У параметре праћења квалитета ових вода, осим микробиолошких и физичко-хемијских параметара, уврстити и праћење биолошких параметара (хлорофил, број ћелија – абунданца, фитопланктон и % удео цијанобактерија). Испитивања за биолошке параметре препоручују се најмање два пута у току сезоне купања и то пред њен почетак и у августу месецу. Граничне вредности прописане Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл. гласник РС" 74/2011).
4. Обезбедити хигијенско – санитарне услове на свим свим плажама.
5. Обезбедити редовно чишћење плажа од отпадних материја које наноси река и које остављају несавесни купачи, као и довољан број канти и контејнера за одлагање отпадних материја, као и њихово редовно пражење.
6. Обезбедити плаже од слободног приступа животиња (паса луталица, домаћих животиња).
7. Организовати спасилачке службе у сезони купања.

Ивештај припремио

Ксенија Краљ
специјалиста, санитарно еколошки инжењер

Начелник Центра за хигијену
и хуману екологију

Прим. мр сц мед др Радмила Јовановић
спец.хигијене,субспес. исхране